

Znak: WZPS-5.431.2.17.2025.IB
Szczecin, 10.12.2025 r.

Pani
Ewa Grzybowska
Burmistrz Wolina

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej¹ oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli², w dniach 22-24 października 2025 r. przeprowadzona została kontrola w trybie zwykłym w Gminie Wolin. Czynności kontrolne wykonywane były w siedzibie Urzędu Miejskiego w Wolinie przy ul. Zamkowej 23 oraz w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wolinie przy ul. Prostej 1. Kontrolę przeprowadził zespół inspektorów Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie, na podstawie upoważnienia Nr 93/2025 z 18 września 2025 r., w składzie: Karolina Czaja-Śmietana – starszy inspektor wojewódzki, osoba kierująca zespołem i Iwona Balcerzak – inspektor wojewódzki.

Kontrolą objęto sposób realizacji wybranych zadań z zakresu wspierania rodziny, w szczególności zapewnienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wsparcia i pomocy asystenta, dostępu do specjalistycznego poradnictwa oraz realizację zalecenia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w Gminie Wolin w dniach 26-28 października 2022 r., w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 24 października 2025 r.

Ustaień dokonano na podstawie analizy dokumentacji dostępnej w Urzędzie Miejskim i w Ośrodku Pomocy Społecznej w Wolinie oraz wyjaśnień udzielonych przez Panią Ewę Grzybowską – Burmistrza Wolina i upoważnionych pracowników.

Akta kontroli, str. 1- 10

Działalność Gminy Wolin w zakresie objętym kontrolą oceniam pozytywnie z nieprawidłowościami.³

¹ Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2025 r., poz. 49),

² Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli (Dz. U. z 2015 r., poz. 1477),

³ Do oceny kontrolowanego podmiotu stosuje się 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna.

W kontrolowanym okresie nie było zmian na stanowisku burmistrza. Ocenę działalności dokonano na podstawie analizy sposobu realizacji przez Gminę Wolin następujących zadań z zakresu wspierania rodziny:

- 1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bez wsparcia asystenta – monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.**

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych bez wsparcia asystenta.

Zgodnie z pozyskanymi informacjami, na dzień kontroli asystenturą nie objęto 16 rodzin, w których występowały trudności opiekuńczo-wychowawcze (tab. 2). Z przekazanych informacji wynika, że wszystkim ww. rodzinom zaproponowano wsparcie asystenta. W związku z odmową, każda rodzina została objęta pracą socjalną i monitoringiem. Analiza dokumentacji 15 rodzin wykazała, że propozycje współpracy z asystentem zostały złożone bez przeprowadzonego wywiadu środowiskowego na okoliczność przyznania asystenta. Wywiady w rodzinach przeprowadzane były jedynie pod kątem przyznania pomocy finansowej, bez analizy sytuacji opiekuńczej dzieci, występujących problemów wychowawczych, informacji o relacjach panujących w rodzinie i o dzieciach.

Powyższe stanowi naruszenie art. 8 ust. 1 pkt 1 oraz art. 11 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W niżej wskazanych przypadkach stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- Rodzina 2.1 - [tekst wyłączony z jawności] zaproponowano wsparcie asystenta w lutym 2023 r. W kwietniu 2023 r. [tekst wyłączony z jawności], opiekę nad dzieckiem przejęli dziadkowie. Po opuszczeniu przez [tekst wyłączony z jawności] – brak wywiadu środowiskowego pod kątem przydzielenia asystenta. W dokumentacji informacja z października 2025 r., że ojciec będzie starał się o odzyskanie dziecka po zakończeniu swoich spraw karnych.

- Rodzina 2.4 - rodzice, czworo dzieci [tekst wyłączony z jawności], rodzina przebywała na terenie Gminy Międzyzdroje. Po przeprowadzce na teren Gminy Wolin, pismem z 10 lipca 2023 r. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Międzyzdrojach poinformował o wszczętej w rodzinie procedurze Niebieskie Karty. Rodzinie zaproponowano współpracę z asystentem – odmowa.

Z dokumentu sporządzonego w styczniu 2024 r. wynika, że w rodzinie dochodziło do awantur i zachowań agresywnych, szczególnie gdy [tekst wyłączony z jawności] był pod wpływem alkoholu - dzieci świadkami zachowań przemocowych. Pomimo trudnej sytuacji w rodzinie, wywiad środowiskowy przeprowadzony jedynie pod kątem przyznania pomocy finansowej, brak analizy sytuacji rodziny, środowiska rodzinnego i jego potrzeb, informacji o trudnościach opiekuńczo-wychowawczych, o funkcjonowaniu dzieci.

W notatce z kwietnia 2024 r. zapis, że rodzina przeprowadza się na teren innej gminy. Informacja o NK przekazana do właściwego podmiotu organizującego pracę z rodziną. Monitoring sytuacji dzieci w rodzinie był niewystarczający – brak udokumentowanej współpracy z placówkami oświatowymi, z jednostkami ochrony zdrowia, co narusza art. 176 pkt 7 ustawy.

Akta kontroli, str. 11-21, 35-42

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem.

Zgodnie z art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań własnych gminy należy prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Za rodziny, które znalazły się w sytuacji kryzysowej należy uznać m. in. te, w których wystąpiła przemoc, problem uzależnienia lub zaistniały inne trudne sytuacje mogące mieć wpływ na funkcjonowanie rodziny (np. śmierć w rodzinie, nagła choroba, próba samobójcza).

Z informacji uzyskanych od kierownika OPS w Wolinie wynika, że w kontrolowanym okresie, na terenie Gminy Wolin w 32 rodzinach z dziećmi wszczęto procedurę Niebieskie Karty. W 25 przypadkach nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego, nie proponowano wsparcia asystenta rodziny. W pozostałych siedmiu rodzinach przeprowadzono wywiad środowiskowy po uzyskaniu informacji o NK, z czego pięciu rodzinom zaproponowano wsparcie asystenta. Jedna rodzina odmówiła, cztery rodziny w okresie objętym kontrolą współpracowały z asystentem.

W dwóch przypadkach (6.2.1, 6.2.2) po przeprowadzonym wywiadzie, nie zaproponowano wsparcia asystenta.

W przypadku rodziny 6.2.2 nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

Analizie poddano 1 przypadek:

- Rodzina 6.2.1 – w historii rodziny problemy w relacji rodziców, [tekst wyłączony z jawności] korzystała ze wsparcia psychologicznego. Ponowne wspólne zamieszkanie małżonków - maj 2023 r., rodzice z dwojgiem dzieci, wszczęcie procedury Niebieskie Karty. Po wszczęciu procedury brak wywiadu środowiskowego na okoliczność przyznania asystenta rodziny. W dokumentacji notatka z 22 maja 2023 r. - „Informacja o rodzinie”, w której wskazano m.in., że „w rodzinie dochodzi codziennie do awantur, świadkami tego są małoletnie dzieci (...) mąż nie pomaga w opiece nad dziećmi”. W dokumentacji zawarto informacje przekazane od kobiety, że jej mąż potrafi rzucić [tekst wyłączony z jawności]. Ujęto także informacje przekazane od matki klientki, która wskazała, że „w rodzinie jej córki dzieje się nie najlepiej”, córka jest w „toksycznym związku, na który źle reagują dzieci – [tekst wyłączony z jawności]. Następnie notatka z rozmowy z 24 maja 2023 r. przeprowadzonej w siedzibie ośrodka z ojcem dzieci dotycząca głównie poinformowania ww., że wszelkie działania przemocowe są karalne. Brak w dokumentacji informacji o dzieciach, ich funkcjonowaniu, brak udokumentowanego kontaktu z placówką oświatową bądź zdrowotną.

Kolejna informacja z 6 czerwca 2023 r. z rozmowy z matką dzieci w miejscu zamieszkania rodziny. Brak informacji nt. funkcjonowania dzieci, ich obserwacji. Następna notatka w ramach prowadzonego monitoringu z 5 lipca 2023 r. - zapis, że dzieci były obecne podczas wizyty pracownika, niemniej brak jakichkolwiek informacji nt. małoletnich, ich zachowania, funkcjonowania, brak obserwacji.

W notatce z 29 września 2023 r. dotyczącej rozmowy z psychologiem ze szkoły, do której uczęszcza syn informacja, że chłopiec zgłosił psychologowi problemy w domu, wskazując, że rodzice się kłócą i rzucają w siebie rzeczami. W następstwie nawiązano kontakt z matką, która przyznała, że w środowisku „ponownie źle się dzieje”. Brak podjętych działań w sprawie.

W dniu 2 października 2023 r. przeprowadzono wywiad środowiskowy na okoliczność przyznania pomocy finansowej. Pomimo pozyskanych informacji nt. problemów w rodzinie, w wywiadzie nie przeprowadzono rzetelnej analizy sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu pod kątem przydzielenia asystenta. W diagnozie rodziny informacja „Trudna sytuacja w rodzinie spowodowana jest niepodjęciem pracy przez klientkę w związku z tym, iż opiekuje się małoletnim dzieckiem”, co w ocenie kontrolujących było nieadekwatne do występujących w rodzinie problemów.

Grudzień 2023 r. - przeprowadzono aktualizację wywiadu środowiskowego na okoliczność przyznania pomocy finansowej rodzinie. W diagnozie zapis „Trudna sytuacja w rodzinie spowodowana bezradnością w sprawach opiekuńczo-wychowawczych”. W wywiadzie brak informacji nt. funkcjonowania dzieci, występujących problemów opiekuńczo-wychowawczych, brak informacji ze środowiska lokalnego. Brak propozycji przydzielenia asystenta.

Styczeń 2024 r. - sytuacja analogiczna. Diagnoza sytuacji rodziny – na zasadzie „kopiuj-wklej” z poprzedniej diagnozy.

Luty 2024 r. - zamknięcie procedury NK., informacja, że matka ukończyła Szkołę dla Rodziców.

Lipiec 2025 r. – kobieta zgłosiła się do OPS i przyznała do stosowanej przez męża przemocy. Wszczęcie procedury Niebieskie Karty. Ojciec wyprowadził się z domu. Przeprowadzenie wywiadu środowiskowego na okoliczność przyznania pomocy finansowej. W wywiadzie informacja „Trudna sytuacja w rodzinie spowodowana jest samotnym wychowywaniem dzieci” - nieadekwatna do występujących w środowisku problemów.

Analiza dokumentacji rodziny wskazuje na zasadność objęcia rodziny asystentem.

Brak wywiadu środowiskowego z rzetelną analizą sytuacji rodziny w celu oceny konieczności przydzielenia asystenta oraz niewystarczający monitoring sytuacji dzieci w ww. rodzinie narusza art. 8 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i 2 oraz art. 176 pkt 7 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Podczas kontroli nie wykazano innych rodzin w sytuacji kryzysowej.

Akta kontroli, str. 33-34, 43-127

2. Rodziny objęte wsparciem asystenta rodziny.

W kontrolowanym okresie ze wsparcia asystenta korzystało łącznie 21 rodzin. Na dzień kontroli w gminie zatrudniony był jeden asystent rodziny, który obejmował wsparciem 10 rodzin z 24 dziećmi. Zgodnie z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej: „liczba rodzin objętych wsparciem jednego asystenta nie może przekroczyć 15”. W związku z powyższym można stwierdzić, że liczba asystentów w Gminie Wolin była adekwatna do potrzeb gminy.

Wsparcie asystenta dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Oceny pracy asystentów dokonano na podstawie analizy indywidualnej 9 przypadków rodzin objętych wsparciem asystenta w kontrolowanym okresie (rodziny: 3.1, 3.2, 3.4, 3.5, 3.6, 3.7, 3.8, 3.12, 3.14), w tym 3, z którymi asystent zakończył współpracę. W przypadku rodziny 3.5 zgodę na współpracę pozyskano po przydzieleniu rodzinie asystenta i została podpisana tylko przez matkę, chociaż w planie pracy z rodziną ujęto zadania dla ojca dzieci. W przypadku rodziny 3.6 zgoda na podjęcie współpracy z asystentem również podpisana po jego przydzieleniu. Uwagi przekazano zastępcy burmistrza.

W wywiadach środowiskowych rodzin 3.2, 3.4, 3.5, 3.6., 3.7, 3.8, 3.12, 3.14 - niepełna analiza bądź brak analizy sytuacji opiekuńczo-wychowawczej rodziny, szczegółowe bądź brak informacji o występujących trudnościach opiekuńczo-wychowawczych, o funkcjonowaniu dzieci, brak informacji z placówek oświatowych oraz z placówek ochrony zdrowia.

W przypadku rodziny 3.8 wstępna analiza sytuacji rodziny dopiero we wniosku pracownika socjalnego o przyznanie asystenta. Brak informacji na temat przyczyn umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

Brak wywiadu środowiskowego i dokonania kompleksowej analizy sytuacji rodzin i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinach narusza art. 11 ust. 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Analizie formalnej i merytorycznej poddano 26 planów pracy z rodzinami sporządzonych w kontrolowanym okresie. W przypadku rodzin 3.1, 3.5 oraz 3.7 (w większości) podpisy jednego rodzica, pomimo że w planach zostały uwzględnione działania dla obojga rodziców. Z kolei w przypadku rodziny 3.6 oraz 3.8 w planie brak działań nakierowanych na dzieci. Dodatkowo, w przypadku rodziny 3.6 pierwszy plan podpisany w sposób uniemożliwiający stwierdzenie, czy został opracowany we współpracy z członkiem rodziny.

W dwóch planach (rodziny 3.1, 3.2) wskazano na regularny i systematyczny kontakt z placówkami oświatowymi, do których uczęszczają dzieci, niemniej współpraca z placówkami nie była rzetelnie dokumentowana przez asystenta.

W przypadkach 3.4, 3.5, 3.8, 3.12, 3.14 cele zostały pomyłone z działaniami.

W przypadku rodziny 3.2 w planach nie wskazano konkretnych działań nawiązujących do celu głównego, tj. bezpośrednio dotyczących podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych przez ojca.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, do zadań asystenta rodziny należy dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie jej podmiotowi organizującemu pracę z rodziną. Analizie poddano 24 oceny, których asystent dokonał w kontrolowanym okresie. Wszystkie zostały dokonane terminowo i przekazane podmiotowi organizującemu pracę z rodziną.

Zgodnie z danymi przedstawionymi przez jednostkę, w kontrolowanym okresie w 10 przypadkach zakończono współpracę z asystentem, z czego 3 przypadki poddano analizie. Z rodziną 3.4 zakończono współpracę ze względu na zmianę miejsca zamieszkania – powiadomiono właściwy podmiot organizujący pracę z rodziną. W przypadku rodziny 3.12 zakończono asystenturę ze względu na osiągnięcie celów. Monitoring po zakończeniu asystentury – kontakt 1 raz na 3 miesiące (w tym brak informacji o formie kontaktu). Rodzina 3.14 zaprzestała współpracy – dziecko przebywa w pieczy zastępczej. W ramach monitoringu współpraca asystenta z rodziną zastępczą.

Analizie merytorycznej poddano również pracę asystenta z niżej wymienionymi rodzinami:

- Rodzina 3.1 – w dokumentacji brak informacji nt. funkcjonowania małoletnich, relacji w rodzinie, w jaki sposób wygląda opieka nad dziećmi, brak obserwacji małoletnich. Jedynie krótkie informacje, że podczas wizyty asystenta dzieci były w domu. Wizyty w środowisku w przeważającej większości do godz. 15:30. Brak udokumentowanej współpracy z placówką wsparcia dziennego, pojedyncze wpisy

dotyczące kontaktu ze szkołą. W przypadku najmłodszego dziecka brak udokumentowanego kontaktu z jednostką ochrony zdrowia. Po zmianie asystenta tj. od 1 września 2025 r. do dnia kontroli brak udokumentowania, czy asystent widział i poznał dzieci, brak tym samym informacji z obserwacji i funkcjonowania małoletnich oraz spostrzeżeń dotyczących występujących problemów opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień kontroli rodzina współpracowała z asystentem.

- Rodzina 3.2 – w wywiadzie środowiskowym informacja o potrzebnym wsparciu opiekuńczo-wychowawczym [tekst wyłączony z jawności]. W dokumentacji brak obserwacji dzieci, spostrzeżeń asystenta w zakresie funkcjonowania rodziny, sprawowania opieki nad dziećmi przez ojca, relacji panujących w rodzinie, informacji jakie występują problemy opiekuńczo-wychowawcze. W notatkach częste zapisy o pomocy asystenta w wypełnianiu wniosków, sporządzaniu pism, aniżeli informacje dot. kwestii opiekuńczo-wychowawczych. Na przestrzeni kontrolowanego okresu kilka wpisów świadczących o wejściach w środowisko w godzinach popołudniowych. Brak informacji nt. uczestnictwa dwojga starszego rodzeństwa w placówce wsparcia dziennego. Śladowe informacje nt. współpracy asystenta z kuratorem. Na dzień kontroli rodzina współpracowała z asystentem.
- Rodzina 3.4 – brak zapisów zawierających obserwacje i informacje dotyczące funkcjonowania dzieci i rodziny, informacje dotyczące sfery opiekuńczo-wychowawczej; kontakty z kuratorem - zapisy na bardzo ogólnym poziomie. Brak udokumentowanych wejść w godzinach popołudniowych, wieczornych. Na dzień kontroli rodzina wyprowadziła się na teren innej gminy. Przekazano informację do właściwego podmiotu organizującego pracę z rodziną.
- Rodzina 3.5 – w dokumentacji brak zapisów zawierających obserwacje, spostrzeżenia oraz informacje dotyczące funkcjonowania dzieci i rodziny, na temat opieki i wychowania małoletnich, kontaktów z położną po urodzeniu kolejnego dziecka, wejść w środowisko w godzinach wieczornych (pojedynczy wpis). Zapisy świadczące o wyręczaniu rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Na dzień kontroli rodzina współpracowała z asystentem.
- Rodzina 3.6 – w dokumentacji brak obserwacji, spostrzeżeń asystenta w zakresie funkcjonowania rodziny i relacji w niej panujących, w jaki sposób wygląda opieka nad rocznym dzieckiem, brak udokumentowanych wejść w środowisko zamieszkania rodziny w godzinach wieczornych oraz udokumentowanej współpracy z kuratorem. Działania pierwszego asystenta – w większości dotyczące sfery pracy i spraw urzędowych rodzica, aniżeli kwestii opiekuńczo-wychowawczych. Na dzień kontroli rodzina współpracowała z asystentem.
- Rodzina 3.7 – w dokumentacji rodziny brak obserwacji dzieci (w środowisku czworo małoletnich -[tekst wyłączony z jawności]), spostrzeżeń w zakresie funkcjonowania rodziny, informacji o relacjach w niej panujących, o stosowanych metodach wychowawczych, o sprawowanej opiece nad niemowlętami, o problemach opiekuńczo-wychowawczych. Pojedyncze zapisy dot. dzieci oraz o niepokojącym zachowaniu jednego z małoletnich. Po narodzinach bliźniąt, brak udokumentowanej współpracy z jednostkami ochrony zdrowia. Brak udokumentowanej współpracy z placówką wsparcia dziennego. W znacznej większości zapisy z wejść w środowisko do godz. 15:30. W dokumentacji asystenta zapis świadczący o wyręczaniu rodziny. Na dzień kontroli rodzina współpracowała z asystentem.
- Rodzina 3.8 – w dokumentacji brak informacji nt. funkcjonowania dziecka, jego obserwacji, informacji nt. relacji panujących w rodzinie, udokumentowanej współpracy z jednostkami ochrony zdrowia, w tym z pediatrą. Pojawiają się pojedyncze zapisy, że dziecko zadbane i rozwija się prawidłowo. Brak informacji

dlaczego dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej na terenie Niemiec. Praca asystenta skupiona przede wszystkim na pomocy w sprawach urzędowych. Zapisy świadczące o wyręczaniu rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Od marca do sierpnia br. trzy udokumentowane wejścia w środowisko do godz. 18:30. Na dzień kontroli asystentura w rodzinie nadal trwała.

- Rodzina 3.12 – w dokumentacji brak informacji nt. występujących trudności opiekuńczo-wychowawczych, spostrzeżeń i obserwacji zachowań [tekst wyłączony z jawności] dziecka, jego funkcjonowania, rozwoju i relacji panujących w rodzinie. W notatkach asystenta informacje o dziecku na bardzo ogólnym poziomie. W zapisach pojawiają się informacje [tekst wyłączony z jawności], który odbiera dziecko z przedszkola i opiekuje się nim. Kontrolujący zwrócili uwagę na fakt sprawowania opieki nad dzieckiem przez osobę nieuprawnioną. [tekst wyłączony z jawności] nie został ujęty w planach pracy z rodziną, brak w dokumentacji informacji o nim oraz o jego predyspozycjach do opieki nad dzieckiem. Zbyt niska częstotliwość wejść w środowisko w godzinach wieczornych - udokumentowane jedno wejście (luty 2024 r.), niemniej brak w zapisie informacji o dziecku. Brak informacji z jakiego powodu została wszczęta procedura Niebieskie Karty oraz jakichkolwiek informacji w tym zakresie. Brak udokumentowanej współpracy z przedszkolem oraz ze świetlicą TPD.
- Rodzina 3.14 – w dokumentacji brak zapisów zawierających informacje dotyczące funkcjonowania dziecka i rodziny, w tym obserwacji małoletniego, jego zachowań, brak informacji o występujących w środowisku trudnościach opiekuńczo-wychowawczych, udokumentowanej współpracy z jednostkami ochrony zdrowia, udokumentowanych wejść w środowisko w godzinach późnopopołudniowych i wieczornych.
W listopadzie 2024 r. OPS w Wolinie pozyskał krótką informację z MOPR w Szczecinie o potrzebie monitorowania rodziny. Nie wystąpiono do ww. ośrodka o szczegółowe informacje nt. rodziny, jej funkcjonowania i problemów opiekuńczo-wychowawczych. Zapis (z 19.11.2024 r.) świadczący o wyręczaniu rodziny w sprawowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Brak udokumentowanej współpracy asystenta z jednostkami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny narusza art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Niewystarczający monitoring sytuacji dziecka po zakończonej asystenturze narusza art. 15 ust.1 pkt. 16 ww. ustawy.

Podczas kontroli pouczono aby:

- nie wyręczać rodzin w wypełnianiu przez nie funkcji opiekuńczo-wychowawczej,
- potwierdzać opracowany we współpracy z członkami rodziny plan pracy z rodziną w sposób nie budzący wątpliwości,
- w planie pracy z rodziną nie mylić celów z działaniami, wskazywać działania nawiązujące do celu głównego oraz wskazywać na działania nakierowane na dzieci w rodzinie,
- rzetelnie dokumentować istotne sprawy dotyczące rodziny, tj. obserwacje i spostrzeżenia na temat funkcjonowania/zachowania dzieci i członków rodziny, relacji w rodzinie, opieki, wychowania i stosowanych metod wychowawczych,
- nie współpracować z rodziną zastępczą w ramach monitoringu.

Akta kontroli, str. 22-25, 128-243

Wsparcie asystenta dla kobiet w ciąży, ich rodzin lub rodziny z dzieckiem u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu.

Z informacji pozyskanych podczas kontroli wynika, że w kontrolowanym okresie nie było rodzin objętych asystenturą z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”⁴.

Akta kontroli, str. 11-34, 244-246

3. Praca z rodziną dziecka przebywającego w pieczy zastępczej.

Art. 10 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej wskazuje, że: „praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną”. Na dzień kontroli, w pieczy zastępczej przebywało łącznie 20 dzieci z 17 rodzin. Analizie poddano działania ośrodka przed i po umieszczeniu tych dzieci w pieczy. W 15 przypadkach nie było możliwości współpracy z asystentem rodziny z uwagi na: pobyt rodziców w zakładzie karnym, zamieszkiwanie poza terenem gminy, śmierć rodzica, niewydolność opiekuńczo-wychowawczą oraz uzależnienia, porzucenie dzieci.

W kontrolowanym okresie asystent współpracował z dwoma rodzinami. W przypadku 5.10 umieszczenie dziecka w pieczy nastąpiło przed okresem kontrolnym, matka pomimo początkowej chęci współpracy z asystentem, nie podjęła żadnych działań na rzecz powrotu dziecka pod jej opiekę. Z kolei w przypadku 5.17 brak efektów współpracy, matka zmieniła miejsce zamieszkania, dziecko umieszczone w pieczy zastępczej. Nie stwierdzono nieprawidłowości w badanym zakresie.

Szczegółowej analizie poddano dokumentację 6 dzieci (z 4 rodzin: 5.11., 5.14, 5.15, 5.16), przebywających w pieczy zastępczej na dzień kontroli:

- Rodzeństwo 5.11 – troje dzieci [tekst wyłączony z jawności]. W wywiadzie środowiskowym sprzed okresu kontrolnego (z 16 grudnia 2021 r.) informacja, że matka może nadużywać alkohol pomimo uczestnictwa w terapii AA. Bez propozycji asystenta. Każdy kolejny wywiad sporządzany w regularnych odstępach czasowych - wyłącznie pod kątem przyznania pomocy finansowej. W diagnozie rodziny z 17.01.2024 r. w wywiadzie środowiskowym sporządzonym pod kątem przyznania pomocy finansowej rodzinie zapis: „[tekst wyłączony z jawności] poinformowała, że zaczyna sobie nie radzić”. Nie dokonano rzetelnej analizy sytuacji rodziny w celu oceny konieczności przydzielenia asystenta, nie zaproponowano wsparcia asystenta. W kolejnych wywiadach, na zasadzie „kopiuj - wklej” informacja, że [tekst wyłączony z jawności] sobie nie radzi - brak analizy sytuacji rodziny, brak propozycji wsparcia asystenta. W dniu 18 lipca 2024 r. OPS w Wolinie powziął informację, że [tekst wyłączony z jawności] może nadużywać alkohol i środki odurzające oraz że pozostawiła dzieci [tekst wyłączony z jawności] (brak informacji o osobie). Powiadomiono kuratora oraz sporządzono wnioski do Komisariatu Policji w Wolinie celem pozyskania informacji nt. liczby przeprowadzonych interwencji w miejscu zamieszkania matki.

W dniu 6 września 2024 r. został przeprowadzony kolejny wywiad środowiskowy na okoliczność przyznania pomocy finansowej. Pomimo powziętych niepokojących informacji, brak przeprowadzenia rzetelnej analizy sytuacji rodziny i środowiska

⁴ Ustawa z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r., poz. 1923 ze zm.).

rodzinnego. W karcie pracy socjalnej z 25 listopada 2024 r. informacja, że dzieci od ok. 15 listopada 2024 r. przebywają pod nieformalną opieką ciotki w innej miejscowości, na terenie gminy Wolin. W dniu 26 listopada 2024 r. OPS wystąpił do sądu pismo nt. funkcjonowania rodziny, w którym przekazano informacje o nieprawidłowościach w środowisku. Dnia 29 listopada 2024 r. zostało wydane postanowienie o zabezpieczeniu rodzeństwa pod opieką ciotki.

Podczas wywiadu z 22 października 2025 r. przeprowadzonego na okoliczność przyznania pomocy finansowej, matka wyraziła chęć współpracy z asystentem rodziny. Ww. uzyskała informację od pracownika socjalnego, że w listopadzie br. zostanie sporządzony nowy wywiad na okoliczność przydzielenia asystenta.

- Dziecko 5.14 (obecnie 11 lat) – przed umieszczeniem dziecka w pieczy oraz przed okresem kontrolnym (czerwiec 2021 r.) raz proponowano matce wsparcie asystenta w związku z napływającymi sygnałami, że ww. może nadużywać alkoholu. Matka złożyła pisemne oświadczenie, że nie wyraża zgody na współpracę z asystentem. W karcie pracy socjalnej z 5 października 2022 r. (przed okresem kontrolnym) kolejna informacja, że [tekst wyłączony z jawności] może nadużywać alkoholu.

W historii rodziny [tekst wyłączony z jawności], następnie dozór Policji i nadzór kuratora sądowego. Z uwagi na powyższe, 25 lipca 2023 r. zostało wydane postanowienie o umieszczeniu dziecka w pieczy zastępczej. Po umieszczeniu dziecka w pieczy nie przeprowadzono rzetelnej analizy sytuacji rodziny w celu oceny konieczności przydzielenia matce asystenta i tym samym nie proponowano rodzinie wsparcia asystenta.

W październiku 2023 r. przeprowadzono wywiad na okoliczność przyznania pomocy finansowej. W diagnozie sytuacji rodziny zapis „Trudna sytuacja rodziny spowodowana jest bezrobociem”. W ocenie kontrolujących zapis nieadekwatny do występujących w środowisku problemów.

- Dziecko 5.15 (obecnie 11 lat) – przed umieszczeniem dziecka w pieczy zastępczej środowisko monitorował pracownik socjalny w związku ze zgłoszeniem ojca dotyczącym nieprawidłowej opieki matki nad ich synem. Z zapisów wynika, że sytuacja w środowisku wymagała wzmoczonych oddziaływań.

W karcie pracy socjalnej z 19 maja 2023 r. krótka informacja ze szkoły, że dziecko przychodzi do szkoły brudne, zaniedbane, matka nie wyraża zgody na spotkania syna z psychologiem. Brak udokumentowanych działań w tym zakresie pracy z rodziną. Po uzyskaniu informacji o możliwych nieprawidłowościach w rodzinie nie przeprowadzono wywiadu środowiskowego i nie dokonano analizy sytuacji rodziny w celu oceny konieczności przydzielenia asystenta. Dziecko zostało umieszczone w pieczy zastępczej 7 listopada 2023 r.

Matka nie podejmowała faktycznych działań celem przejęcia opieki nad synem, w karcie pracy socjalnej z 17 października 2025 r. informacja, że matka [tekst wyłączony z jawności], złożyła wniosek do sądu o przywrócenie jej władzy rodzicielskiej, niemniej ze względu na braki formalne wniosek został odrzucony. Na dzień kontroli małoletni przebywał pod opieką babci.

- Dziecko 5.16 (obecnie 7 lat) – po śmierci matki dziecka [tekst wyłączony z jawności] małoletni pod opieką ojca. Przeprowadzane regularnie wywiady środowiskowe pod kątem przydzielenia pomocy finansowej. Brak rzetelnej analizy sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu w celu oceny konieczności przydzielenia asystenta. Dziecko zostało zabezpieczone w pieczy zastępczej po tym jak ojciec trafił do zakładu karnego. Po opuszczeniu zakładu karnego przez ojca ponownie nie przeprowadzono analizy sytuacji rodziny w celu oceny zasadności przydzielenia asystenta i tym samym nie proponowano rodzinie jego wsparcia. Na dzień kontroli dziecko przebywało w pieczy zastępczej.

Brak przeprowadzenia wywiadu środowiskowego po powzięciu informacji o nieprawidłowościach w rodzinie pod kątem rzetelnej analizy sytuacji rodziny i przyczyn kryzysu w celu oceny konieczności przydzielenia asystenta i tym samym brak propozycji wsparcia asystenta narusza art. 8 ust. 1 pkt 1 oraz art. 11 ust. 1 i 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy, do zadań asystenta należy opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej. W kontrolowanym okresie asystent nie pracował z żadną z rodzin, z których dzieci przebywały w pieczy zastępczej.

Z informacji uzyskanych w jednostce wynika, że w kontrolowanym okresie do ośrodka wpłynęło łącznie 85 zaproszeń do udziału w posiedzeniach dotyczących okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w pieczy zastępczej. W 4 przypadkach pracownik podmiotu organizującego pracę z rodziną nie brał udziału w posiedzeniu z uwagi na odległość i problem z dojazdem. Ww. pracownik pozostawał do dyspozycji pod telefonem, była także możliwość połączenia za pośrednictwem platformy ZOOM. W 1 przypadku pracownik podmiotu organizującego pracę z rodziną, nie brał udziału w posiedzeniu ze względu na okres urlopowy.

Akta kontroli, str. 11-34, 247-279

4. Zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi podczas kontroli oraz oświadczeniem Burmistrza Wolina, gmina zapewnia mieszkańcom wsparcie asystenta rodziny, pracę socjalną, świadczenia finansowe i usługi specjalistyczne. Pomoc psychologiczna zapewniona jest dwa razy w tygodniu przez 2 godziny w siedzibie Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolinie, w tym raz w tygodniu dostępny jest psycholog dziecięcy.

Wsparcie psychologiczne i pedagogiczne zapewniają także placówki oświatowe na terenie gminy oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Wolinie.

Mieszkańcy gminy mają możliwość skorzystania z nieodpłatnej pomocy prawnej w siedzibie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Wolinie (raz w tygodniu).

Konsultacje odbywają się także dla mieszkańców w siedzibie Starostwa Powiatowego w Kamieniu Pomorskim (codziennie w wyznaczonych godzinach).

Mieszkańcy gminy, którzy borykają się z problemem uzależnienia, mają możliwość skorzystania ze wsparcia oferowanego przez Poradnię Terapii Uzależnień od Alkoholu i Współuzależnienia dwa razy w tygodniu w wyznaczonych godzinach. Dodatkowo, w każdą pierwszą sobotę miesiąca przez 2 godziny dyżur pełni lekarz psychiatra.

Mieszkańcy gminy informowani są o formach wsparcia za pośrednictwem strony internetowej ośrodka, a także w Informatorze lokalnym „Razem dla rodziny”.

Gmina Wolin w kontrolowanym okresie organizowała lub współorganizowała wydarzenia mające na celu integrację mieszkańców/wzmacnianie więzi rodzinnych i organizację czasu wolnego, m.in.:

- Gminny Dzień Dziecka i Strażaka;

- Kiermasze Bożonarodzeniowe;

- Noc Muzeów, Noc Bibliotek, Kiermasze książki, Narodowe Czytanie;

- Spotkanie z Archeologiem.

W Wolinie funkcjonuje Gminne Centrum Kultury, Sportu i Turystyki, które organizuje zajęcia pozalekcyjne dla dzieci oraz dla dorosłych mieszkańców.

Dzieci oraz młodzież mogą aktywnie spędzać czas w Klubie Piłkarskim, w Klubie Tańca Towarzyskiego oraz w Klubie Żeglarskim.
Akta kontroli, str. 280-281

5. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Na terenie Gminy Wolin funkcjonują dwie placówki wsparcia dziennego w formie opiekuńczej przeznaczone dla 30 wychowanków. Obie prowadzone są przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Zachodniopomorski Oddział Regionalny w Szczecinie na podstawie umów zlecenia realizacji zadania publicznego. Funkcjonują w pomieszczeniach spełniających wymagania lokalowe określone w przepisach.
Akta kontroli, str. 282-283

6. Realizacja zalecenia pokontrolnego z kontroli przeprowadzonej w Gminie Wolin w dniach 26-28 października 2022 r.

Ocena realizacji zalecenia wydanego w wystąpieniu pokontrolnym z 16 grudnia 2022 r.:

-znaczące:

w przypadku każdej rodziny, z której dziecko przebywa w pieczy zastępczej, plan pracy z rodziną opracowywać we współpracy z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej – art. 15 ust. 1 pkt 2 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – w okresie objętym kontrolą nie było takich przypadków, w związku z czym nie można zweryfikować realizacji ww. zalecenia.

Akta kontroli, str. 284

Podsumowanie ustaleń kontroli

Stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

- brak analizy sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie,
- brak wywiadu środowiskowego po uzyskaniu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych pod kątem konieczności przyznania wsparcia asystenta, w konsekwencji brak propozycji przyznania asystenta,
- brak lub szczątkowe wejścia w środowisko zamieszkania rodziny w godzinach popołudniowych i wieczornych,
- niewystarczający monitoring sytuacji dziecka z rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym po zakończonej asystenturze,
- wybiórczo dokumentowana współpraca asystenta z jednostkami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny.

Przyczyny stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- błędna interpretacja przepisów,
- niedopatrzenie,
- niewystarczający nadzór kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolinie nad pracą pracowników socjalnych i asystenta.

Skutki stwierdzonych uchybień/nieprawidłowości:

- braki formalne,
- niepełna wiedza na temat sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych,

- niewystarczające lub nieadekwatne wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Osoby odpowiedzialne za stwierdzone uchybienia/nieprawidłowości:

Burmistrz Wolina, kierownik i pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznych w Wolinie.

Uprawnienia jednostki kontrolowanej:

Zgodnie z art. 197d ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz § 14 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej ws. przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzania kontroli, jednostka kontrolowana może zgłosić umotywowane zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego w terminie 7 dni od daty jego otrzymania.

Wpis w książce kontroli:

Pozycja 11/2025

Wystąpienie otrzymują:

- 1) Burmistrz Wolina
- 2) Wojewoda Zachodniopomorski

W celu podniesienia efektywności pracy Gminy Wolin w zakresie wspierania rodziny wydają zalecenia

znaczące:

- 1) przeprowadzać rzetelną analizę sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie – art. 8 ust. 1 pkt 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 2) po powzięciu informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przeprowadzać w niej wywiad środowiskowy zgodnie z art. 11 ust. 1 i 2 ustawy,
- 3) organizować pracę asystenta w sposób umożliwiający kompleksowe wspieranie rodziny, mając na uwadze zadaniowy czas pracy asystenta,
- 4) rzetelnie monitorować sytuację dziecka z rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, w tym po zakończonej asystenturze – art. 176 pkt 7 w powiązaniu z art. 15 ust. 1 pkt. 16 ww. ustawy,
- 5) współpracować i dokumentować współpracę z jednostkami i osobami działającymi na rzecz dziecka i rodziny w myśl art. 15 ust. 1 pkt 18 ustawy,

W przypadku braku zastrzeżeń do zaleceń pokontrolnych, proszę poinformować mnie w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia o sposobie ich realizacji.

Z upoważnienia
Wojewody Zachodniopomorskiego
Dawid Krystek
II Wicewojewoda Zachodniopomorski

Zespół inspektorów:

Iwona Balcerzak
Inspektor wojewódzki
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Karolina Czaja-Śmietana
Starszy inspektor wojewódzki
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej

Zastępca Dyrektora
w Wydziale Zdrowia i Polityki Społecznej
Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego
Izabela Wojtczak-Sikorska

Klauzula anonimizacji

- A. **Zakres wyłączenia:** informacje mogące bezpośrednio lub w kontekście ujawnić dane osobowe osoby fizycznej.
- B. **Podstawa prawna wyłączenia i przetwarzania:** art. 5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001r. o dostępie do informacji publicznej(Dz. U. z 2022r poz. 902 – tekst jednolity), art. 5 ust.1. lit. B oraz art.6 ust.1 lit. C Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych, oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE.
- C. **Osoba, która dokonała wyłączenia:** Dyrektor Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej
- D. **Podmiot w interesie którego dokonano wyłączenia z jawności:** art. 8 ust. 5 w związku z art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej: (osoby fizyczne).